

LIETUVOS
POLITINIŲ
KALINIŲ IR
TREMŲINIŲ SAJUNGOS
SAVAITRAŠTIS

TREMŲINIUS

2003 m. gegužės 22 d. Nr. 21 (550) Eina nuo 1988 m. spalio 28 d.

Iškilingai paminėti žuvę Vietinės rinktinės kariai

Generolo Povilo Plechavičiaus 1944 m. organizuotos Lietuvos tautinės kariuomenės, pavadintos Vietine rinktine, likimas buvo tragiškas. Nemažai Vietinės rinktinės karių žuvo kovodami su ginkluotomis gaujomis, kurios įžūliai siautėjo Lietuvos rytinėje dalyje priartėjus prie Lietuvos Rytų frontui. Dar apie šimtas karių buvo vokiečių sušaudyti Aukštųjų Panerių kalvose, prie Vilniaus. Į Vokietiją išvežta 3500 suimtų Vietinės rinktinės karių iš šeštojo ir dešimtojo bei kitų Vietinės rinktinės batalionų, patyrusių SS kariuomenės smurtą. Tai buvo vykdoma SS generolo Jackelno įsakymu. Jis po Antrojo pasaulinio karo teismo sprendimu buvo pakartas kaip karo nusikaltėlis.

Lietuvos vietinės rinktinės karių sąjungos Marijampolės

skyriaus (pirmininkas - karys savanoris Petras Gražulis) iniciatyva labdaros lėšomis 1998 m. Marijampolėje, prie buvusių Lietuvos kariuomenės 9-ojo LK Vytenio pulko kareivinių, kuriose 1944 m. pavasarį buvo įsikūrusi Lietuvos vietinės rinktinės karo mokykla, pastatytas paminklas už Lietuvos laisvę žuvusiems Vietinės rinktinės kariams.

Gegužės 15 d. Marijampolėje buvo iškilmingai paminėtas LVRKS Marijampolės aps. skyriaus (dabar jo įskaitoje - 80 Vietinės rinktinės karių) įsteigimo bei minėto paminklo pastatymo penkerių metų jubiliejus. Iškilnėse dalyvavo LVRKS Marijampolės skyriaus nariai, šios sąjungos tarybos atstovai iš Kauno, Šaulių sąjungos, savivaldybės ir visuomenės atstovai, kiti garbingi

LVRKS tarybos nariai prie paminklo VR kariams Marijampolėje. Iš kairės - B.Girdvainis, A.Ambrazevičius, K.Giedraitis, S.Gvildys

asmenys.

Gegužės 16 d. iškilmingai paminėtas 1944 m. pavasarį Aukštuosiuose Paneriuose, prie Vilniaus, vokiečių sušaudyti Vietinės rinktinės karių atminimas. Toje vietoje,

kur jie buvo sušaudyti, dedami paminklo už Lietuvos laisvę žuvusiems Vietinės rinktinės kariams pamatai. Iškilnės prasidėjo Šv. Jono bažnyčioje šv. Mišiomis.

(keliamo į 2 psl.)

Ingrida VĖGELYTĖ

Partizanų pagerbimo diena

Gegužės 18-ąją Lietuvoje paminėta Partizanų pagerbimo, kariuomenės ir visuomenės vienybės diena. Daugelyje šalies miestų vyko renginiai, kur drąsą ir ištvermę demonstravo kariškiai, šventiniuose minėjimuose pagerbti rezistencijos dalyviai. Prezidentūroje Prezidentas R.Paksas beveik dviem dešimtims rezistencijos dalyvių (daugumai po mirties) įteikė valstybinius apdovanojimus.

Prezidento dekretu Vyčio kryžiaus ordino Komandoro kryžiumi apdovanoti: Jadvyga Grigoraitytė-Sutkienė-Sesutė - Vyčio apyg. Paukštelio būrio partizanų ryšininkė rėmėja ir Pranas (Pranciškus) Muningis-Žvelgaitis (po mirties) - Prisikėlimo apyg. kunigaikščio Žvelgaičio rinkt. vadas.

Vyčio Kryžiaus ordino Komandoro kryžiumi apdovanoti: Vincas Bazilevičius-Taučius (po mirties) - Bendro demokratinio pasipriešinimo sąjūdžio prezidiumo narys, Norilsko sukilimo dalyvis; Boleslovas Kriščiūnas-Klajūnas (po mirties) - Prisikėlimo apyg. kunigaikščio

Žvelgaičio rinkt. vadas; Petras Masilaitis-Virpšas (po mirties) - Lietuvos laisvės armijos narys, Lietuvos Žaliosios rinkt. vadas.

Vyčio Kryžiaus ordino Karininko kryžiumi apdovanoti: Vladas Baltuška (po mirties) - kovotojas prieš nacių ir sovietinę okupacijas, Lietuvos laisvės kovotojų sąjungos narys, Lietuvos vietinės rinktinės karys; Antanas Jogėla-Ažuolas (po mirties) - Algimanto apyg. Būtageidžio rinkt. vadas.

Vyčio Kryžiaus ordino Riterio kryžiumi apdovanoti: Vilius Bražėnas - Tėvynės apsaugos rinkt. karys, publicistas; Kazys Giedraitis - Lietuvos vietinės rinktinės karys; Juozas Grušys (po mirties) - kovotojas prieš nacių ir sovietinę okupacijas, Lietuvos laisvės kovotojų sąjungos narys; Kazimieras Jankauskas (po mirties) - tremtinių pagrindinės organizacijos narys; Antanas Kybartas (po mirties) - Tauro apyg. partizanų rėmėjas, tremtinių pagrindinės organizacijos narys;

(keliamo į 2 psl.)

Žinios iš Seimo

„Įtakingiausias šalies politikas“ žadėjo paremti Ariogalos sąskrydį

Praėjusią savaitę Seime premjeras Algirdas Brazauskas, viešosios nuomonės tyrimų bendrovių tituluojamas „įtakingiausio politikos“ vardu, viešai pažadėjo paremti Laisvės kovų dalyvių sąskrydį Ariogaloje, kuris, kaip ir kiekvienais metais, planuojamas rugpjūčio pirmąjį šeštadienį (rugpjūčio 2 d.).

Kiekvienais metais šio sąskrydžio organizatoriai patiria stresą ir nežinią - valstybinės instancijos jiems griežtai atsako, kad pinigų tokioms buvusių partizanų, politinių kalinių ir tremtinių šventėms Lietuvos valstybė neturi ir neskirs. Nesvarbu, kas kreiptųsi: organizatoriai, Tėvynei nusipelnę piliečiai ar net Seimo nariai. Iki tol, kol viešai į premjerą Seime kreipiasi koks Seimo narys, paprastai P.Jakučionis ar A.Stasiškis, patys sovietmečiu kalinti už priešinimąsi okupacijai.

„Jau 13 metų šis renginys vyksta. Visos Vyriausybės ji

rėmė ir dabartinė Vyriausybė pernai parėmė šį renginį, o štai dabar visi tie planai pakibę. Norėčiau tiesiog paklausti premjerą, ar jis asmeniškai gavo, ar skaitė tą prašymą, ar Finansų ministerija formaliai atsakė, kad tokiems renginiams lėšos nenumatytos. Norėčiau paprašyti, kad premjeras asmeniškai įsikištų į šį reikalą“, - Seimo posėdžių salėje sakė P.Jakučionis.

A.Brazauskas patvirtino, kad tokio rašto nėra gavęs: „Iš tikrųjų į mane niekas nesikreipė ir aš nemačiau tokio rašto. Bet jeigu jis pateko kokiu būdu į Finansų ministeriją, tai aš grįžęs išsiaiškinsiu, kodėl taip įvyko. Tokiu atveju geriau atnešti ir įteikti raštą, kad paskui nereikėtų daryti politinių išvadų. Mes suprantame šio renginio svarbą, suprantame, kad tai yra tradicinis renginys, vykstantis jau daugelį metų. Aš išnagrinėsiu ir tikiuosi, kad galėsiu išspręsti“.

Ariogalos sąskrydžio finansavimo pavyzdys gražiai įrodo, kad iš tiesų A.Brazauskas yra faktinis, t.y. praktiškai vienvaldis, šalies vadovas.

(keliamo į 3 psl.)

Aktualijos

■ Prezidentas R.Paksas gegužės 20 d. pasirašė referendumo, kuriame Lietuva ryžtingai balsavo už stojimą į Europos Sąjungą, balsavimo rezultatų aktą. „Lietuvos ateitį lems ne tik ES skiriamos lėšos, bet ir tai, ar jomis pasinaudodama Lietuva sugebės pertvarkyti savo ūkį bei infrastruktūrą pagal ES standartus“, - sakė Prezidentas.

■ Seimas priėmė naujos redakcijos Švietimo įstatymą, kuriame įteisintas privalomas pagrindinis mokymasis iki 18 metų.

■ Gegužės 21 d. Trakuose, istorinėje Lietuvos sostinėje, įvyko Vilniaus dešimtuko susitikimas, kuriame dalyvavo narystės NATO siekiančių šalių: Albanijos, Bulgarijos, Estijos, Kroatijos, Latvijos, Lietuvos, Makedonijos, Rumunijos, Slovakijos ir Slovėnijos, parlamentų pirmininkai.

■ Lietuvos karo akademijoje įvyko konferencija, skirta partizanų generolo, Lietuvos laisvės kovų sąjūdžio pirminko Jono Žemaičio paėmimo į nelaisvę 50-mečiui paminėti.

■ Liepos mėn. sukanka 70 metų, kai tragiškai žuvo S.Darius ir S.Girėnas. Kaune, Ramybės parke, prieš 8 metus atkasta tautos didvyrių kapavietė, besiginčijant paminklotvarkininkams, jau virto buitinių atliekų vieta. Aviacijos istorikų teigimu, ją reikėtų užkasti ir pastatyti atminimo akmenį.

■ Aptartas buvusios prezidentūros Kaune likimas. Komisijos nariai pritarė, kad pastatas turėtų tapti aukšto lygio valstybine įstaiga. Čia galėtų vykti elitiniai priėmimai, tačiau turėtų būti išsaugota istorinė ekspozicija.

■ Tradicinis Pažaislio klasikinės muzikos festivalis, šiais metais vyksiantis jau aštuntą kartą, kauniečiams ir miesto svečiams pasiūlys 30 koncertų, kuriuose gros ir dainuos 1240 atlikėjų.

■ Rusijos pareiškimas apie „oro taksi“ tarp Kaliningrado ir Maskvos - ne kas kita kaip spaudimas Lietuvai. Taip mano kaliningradiečiai.

■ JAV valdžia ketina nuo kitų metų imti pirštų atspaudus ir fotografuoti visus, kurie pervažiuos šalies sieną su vizu. Tai bus taikoma 23 mln. turistų, studentų, verslininkų, kasmet atvykstančių į JAV iš šalių, neturinčių susitarimo dėl bevizių mainų.

Iškilingai paminėti žuvę Vietinės rinktinės kariai

(atkelta iš 1 psl.)

Paskui Lietuvos kariuomenės Garbės sargybos kuopos kariai, LVRKS nariai - kariai savanoriai iš visos Lietuvos, Lietuvos karininkų sąjungos choras ir visuomenės atstovai Aukštuosiuose Paneviuose, prie sušaudytų Vietinės rinktinės karių broliško kapo, padėjo gėlių, palaidojo kapsulę su sušaudytų VR karių pavardėmis ir kitais atminimo dokumentais paminklo statybos vietoje. Žuvusių karių atmini-

mas pagerbtas kariniu saliotu. Prie broliško karių kapo kalbėjo mons. A.Svarinskas, LGGRTC gen. direktorė D.Kuodytė, Krašto apsaugos ministerijos viceministras J.Gečas, žygiavo Garbės kuopa. Iškilmės baigėsi Vilniaus įgulos karininkų ramovėje.

Stasys GVILDYS
LVRKS tarybos sekretorius
Autoriaus nuotr. kariai iš Šv. Jono bažnyčios išneša kapsulę

Partizanų pagerbimo diena

(atkelta iš 1 psl.)

Antanas Lašinskas – Lietuvos vietinės rinktinės karys, Vytauto apyg. partizanas; Jona Ulinauskaitė-Mureikienė – Didžiosios kovos apyg. partizanų ryšininkė, Norilsko sukilimo dalyvė; Jonas Pačiulis-Kurmis – Didžiosios kovos apyg. Plieno rinkt. partizanas; Pranas Petkevičius-Kariūnas (po mirties) – Didžiosios kovos apyg. Kariūno bataliono vadas; Dainius Sklėraitis – kapitonas, Lietuvos kariuomenės Motorizuotosios pėstininkų brigados “Geležinis Vilkas” inžinerinės kuopos vado pavad.; Kazys Šalkauskas – Kęstučio apyg. partizanų rėmėjas, Norilsko sukilimo dalyvis; Jonas Šustikas (po mirties) – Vytauto apyg. partizanas, Norilsko sukilimo dalyvis.

Vyčio Kryžiaus ordino medaliu – Antanas Graurogkas – buvęs LR Aukščiausio-

sios Tarybos – Atkuriamojo Seimo Apsaugos skyriaus asmens sargybinių pamainos viršininkas.

Ordino “Už nuopelnus Lietuvai” Riterio kryžiumi – Kazys Aloyzas Mickevičius – atsargos majoras, buvęs karo medikas.

Brigados generolo laipsnis (po mirties) suteiktas ginkluotojo pasipriešinimo dalyviui, Vietinės rinktinės karininkui, kariui savanoriui Vladui Nagiui-Nagevičiui.

Vilniuje, Kalnų parke, veikė karinės technikos ir ginkluotės paroda. Jonavos rajone, Rukloje, buvo pašventinta Lietuvos alergiškų vaikų klubų asociacijos vėliava. Į Ruklos Lietuvos didžiojo etmono Jonušo Radvilos mokomąjį pulką atvyko bronchine astma sergantys vaikai iš 28 vaikų astmos klubų.

Mūsų inf.

Ar leisime Lietuvoje įsitvirtinti oligarchinei diktatūrai?

Daugelis politologų neabejoja, kad V.Uspaskichas be didelio vargo surinks 300 tūkst. parašų savo referendumui. Ir visiškai nesvarbu, kad tuos parašus renka 1500 rinkikų, kuriems mokama po du litus (?) už kiekvieną parašą. Svarbu, kad tuos parašus rinkdami jie meluoja, apgaudinėja patiklius Lietuvos žmones – nevatie parašai už stojimą į Europos Sąjungą arba už gausius produktus iš ES (Vėgelytė I. Žinios iš Seimo // Tremtinys. 2003 05 08. P.2–3).

Gegužės 10-11 dienomis sužūlėjusius V.Uspaskicho referendumo parašų rinkikus nuo rinkimų apygardų būstinių net su policija teko vaikyti. Kantrybė trūko ir V.Uspaskicho globėjui – Seimo pirmininkui A.Paulauskui. Jis pagaliau pripažino, kad gegužės 10-11 dienomis, kai Lietuvos žmonės balsavo už savo ateitį Europoje, V.Uspaskicho organizuojamas referendumas sukėlė didelę sumaištį. “Buvo vietų, kuriose jo parašų rinkėjai gavę, o gal nusipirkę mažiau raštingo žmogaus parašą paleisdavo jį namo sakydami, kad tokiu būdu jis jau dalyvavo referendume dėl Europos Sąjungos”, – pabrėžė A.Paulauskas. Jis taip pat pažymėjo, kad paties V.Uspaskicho aiškinimai, jog savo veiksmais jis nepažeidė įstatymų, yra “šventvagiški” (Barė frakcijos narį ir finansuotoją // XXI amžius. 2003 05 16. P.3).

Tik kodėl Seimo pirmininkas, jau suvokęs, kokį paukštį kontrabanda įtempė į Seimą, ir pavedęs jam rūpintis visa Lietuvos ekonomika, jo nenukenksmina? Kodėl prieštaravo jo pašalinimui iš Ekonomikos komiteto pirmininko pareigų?

Kas vadovauja socialliberalų partijai – Artūras Paulauskas? O gal V.Uspaskichas, jeigu tos partijos nariai vykdo ne Seimo pirmininko, o V.Uspaskicho valią?

Kada ir ar bus pašalintas iš partijos V.Simulikas ir jo pavaldiniai Šiauliuose, rinkę V.Uspaskicho referendumui parašus ES referendumo dienomis?

Ar nereikėtų šalinti iš partijų žmones, nusižengusius partijos drausmei, su “vilko bieliais” – be teisės perbėgti į kitą partiją? Susikompromitavai – ir drošk iš politikos! Tik taip bus sutramdytas politinis chuliganizmas, kurio socialliberalų partijoje dau-

giausia.

Kad V.Uspaskicho referendumas Rusijai yra labai svarbus, rodo tai, jog jam pinigų negailima – didžiuliai užsakomieji straipsniai visuose dienraščiuose, net ir “Lietuvos aide”, armija parašų rinkikų, dešimtys televizijos laidų ir t.t.

Pinigams galima atsispirti, labai dideliems – ne. Tą liudija “Kreipimasis į žmones demokratijos labui”. 1940 m. “demokratiją” Lietuvai Rusija atnešė ant durtvų, dabar V.Uspaskichas ją siūlo už pinigus. Tą pačią, ne kitokią. Rusijos imperializmo demokratija – tik durtvų ir tankų.

Siekdamas savo tikslo V.Uspaskichas pasirinko patį tinkamiausią Lietuvos žmonėms metodą – keikia visus politikus, “nuskurdinčius Lietuvą” (matote, koks patiriotas!).

Tik kažin kas Lietuvą nuskurdino? Ar ne dabartiniai oligarchai, uždarę gamyklas ir išvarę tūkstančius žmonių į gatves, o jų uždirtą turtą pasisavinę? Kalbama, kad dabar Lietuvoje turime jau 800 milijonierių. Iš kur jie atsirado? Ar tik ne iš Lietuvos žmonių skurdo ir ašarų, iš jų skriaudų? Jie gerai išmoko marksistinę tezę: “Materija iš niekur neatsiranda ir niekur nedingsta”. Jeigu nori turėti, reikia iš kažko atimti. Jei neatiduoda – klaista išviloti... arba nudobti, kaip buvo nudobtas Paliakas.

Mūsų santaupos ir visas valstybinis turtas, užgyventas sovietmečiu už darbą mums mokant grašius, niekur nedingo. Jis nusėdo oligarchų kišenėse. Ar kas girdėjęs, kad jie būtų įsteigę nors vienus globos namus? Nors vieną mokyklėlę? Nors vieną vaikų darželį?

Ką padarė Lietuvos žmonių labai Viktoras Uspaskichas? Sako, savo įmonėse įdarbino lietuvius. Bet kiek jis jiems moka? Artik ne tą patį aštuntadalį vidutinio normalaus europiečio atlyginimo? Mūsų žmonės jam savo prakaitu daugina turtus ir didina pelną.

Suruošė Kėdainiuose “ledų lietu”. Tik ar ne per brangiai už tą “ledų lietu” sumokėta? Išrinktam į Seimą buvo suteikta tribūna, iš kurios jis dabar griaua valstybės pamatus, nori atimti mūsų laisvę ir nepriklausomybę.

O ką jis padarė Lietuvai? Tik ją apvogė – nemokėdamas mokesčių už milijoninį

verslą klastingai sukurtoje įmonėje “Jangila”. Jis pirmasis pasinaudojo ir ES SAPARD milijonais. Tikisi, kad po referendumo pakeitęs rinkimų į Seimą modelį susodins savo statytinius, pasiglemš visus pinigus, gaunamus iš ES... Ir taps visagaliu Lietuvos gubernatoriumi, dirbančiu Rusijos naudai.

Finansuojamiems V.Uspaskicho ir Rusijos firmų komunistams laimėjus rinkimus ir užėmus aukščiausius valdžios postus į Lietuvą kasmet įvažiuoja 10 tūkst. užsieniečių – 2001 m. Lietuvoje teisė nuolat gyventi buvo suteikta 9764 užsieniečiams ir asmenims be pilietybės (Kodėl socialdemokratams nori suteikti savivaldos rinkimų teisę ne tik ES valstybių piliečiams? // Lietuvos aidas. 2002 02 12).

Apie atvykėlius neskelbiama jokios informacijos. Kas gali paneigti, kad tarp jų didžioji dalis nėra Rusijos kariškiai ar pakeitusios pavadinimą KGB darbuotojai? Ir visa tai daroma su V.Uspaskicho ir aukščiausių Lietuvos pareigūnų žinia.

Žurnalistas J.A.Patriubavičius rašo: “Rusija Lietuvai daro milžinišką įtaką – ir ekonomikoje, ir politikoje. Vyksta Lietuvos finliandizavimas. Tokį politinės įtakos modelį Sovietų sąjungos valdžia buvo pritaikiusi Suomijai (iš čia ir termino pavadinimas). Finliandizacija – tai šalies pajungimas savo interesams ekonominėmis ir žvalgybinėmis priemonėmis” (Patriubavičius J.A. Euroskeptikai: mažiau yra daugiau // Laisvas laikraštis. 2003 05 8-22. P.13).

Tik būdama ES nare Lietuva galėtų atsispirti galinam Rusijos spaudimui priimti tą ekonomikos plėtros modelį... Jeigu jos žmonės supras, kad finliandizacijos grėsmė išlieka...

O dėl V.Uspaskicho – visa jo veikla Lietuvoje yra skirta Rusijos gerovei. Ten pastatė cerkvę, o gal ir kelias. Ten jis garbinamas. Apdovanojtas Šv. Vladimiro, Šv. Danilo ordiniais, Šv. Mikalojaus statulėle (Kas yra kas Lietuvoje 2000. V., 2002. P.692).

Nusipirko keturis butus Maskvoje – matyt, nei savo ateities, nei gyvenimo Lietuvoje neplanuoja. Ten jo dvasinė tėvynė. Atlikęs jam pavestą užduotį neabejotinai į ją sugrįš.

(keliamo į 4 psl.)

Žinios iš Seimo

(atkelta iš 1 psl.)

Politikų populiarumo virazai

Gegužės 10-18 dienomis rinkos ir viešosios nuomonės tyrimų bendrovės "Spinter tyrimai" tyrimai rodo, kad premjero A. Brazausko įtakingumas vertinamas (dešimties balų skalėje) 9,5 balo. Antroje vietoje - Prezidentas Rolandas Paksas, kurio įtaka vertinama 8,7 balo, trečioje - turtingiausias parlamentaras Seimo Ekonomikos komiteto pirmininkas Viktoras Uspaskichas (8,6 balo). Ketvirtąją įtakingiausių šalies politikų sąrašo vietą užima kadenciją baigęs prezidentas Valdas Adamkus (8,5 balo), penktąją - Seimo pirmininkas social-liberalų lyderis Artūras Paulauskas (7,9 balo). Toliau - vienas liberalų lyderių, buvęs sostinės meras Artūras Zuokas (7,2 balo), Seimo socialdemokratas Vytenis Andriukaitis (6,9 balo), vienas konservatorių lyderių parlamentaras Andrius Kubilius (6,6 balo).

Liūdniausia, kad įtakingiausių politikų dešimtuką užbaigia Naujosios demokratijos ir Valstiečių partijų sąjungos pirmininkė Seimo narė Kazimiera Prunskienė (6,5 balo) bei konservatorių lyderis parlamentaras Vytautas Landsbergis (6,3 balo). Surantamas ir sveikintinas konservatoriaus A. Kubiliaus aukštas populiarumo rodiklis. Manoma, kad šį savaitgalį jis pelnytai perims Tėvynės sąjungos (Lietuvos konservatorių) partijos vairą iš besitraukiančio V. Landsbergio. Bet gana ironiška, kad už Nepriklausomybės architektą populiarsnė K. Prunskienė, kurią Vilniaus apygardos teismas gegužės 15 d. išteisino panaikindamas prieš dešimtmetį paskelbtą Aukščiausiojo Teismo sprendimą dėl K. Prunskienės bendradarbiavimo su KGB.

Taip pat nemaloni žinia, kad viešai apgaviku ir apsišaukėliu vadinamas Seimo narys V. Uspaskichas yra laikomas įtakingu ir populiariu. Politikos apžvalgininkas R. Valatka taip pat stebisi Lietuvos žmonių nesugebėjimu atskirti grūdų nuo pelų - nejaugi jie mano, kad rusas V. Uspaskichas labai rūpinasi Lietuva ir jos žmonėmis ir dėl to (talkinamas buvusių kagiebių) organizuoja referendumą prieš mūsų rinkimų sistemą. R. Valatka primena, kad šis turtingiausias Seimo narys net neslepia, kad referendumas jam reikalingas kaip įrankis, su kuriuo galėtų šantažuoti Lietuvos Vyriausybę ir priversti ją kenkti mažmeninės prekybos gigantui "VP MARKET". Tikriausiai ši mažmeninės prekybos įmonė sudaro didelę konkurenciją V. Uspaskicho kuriojamoms bendrovėms.

Gegužės 19 d. baigėsi trys mėnesiai, skirti parašams surinkti. Referendumo iniciatorius parlamentaras Viktoras Uspaskichas pareiškė, kad per tris mėnesius buvo surinkti 330 653 parašai. Tai 30 tūkstančių daugiau, nei reikalauja įstatymas. Dabar jie Vyriausiojoje rinkimų komisijoje

kruopščiai ir sąžiningai tikrinami. "Mūsų komisijai tai - didelis darbas. Kartais išbrokuojama iki 20 proc. ir daugiau parašų", - pažymėjo VRK pirmininkas Z. Vaigauskas primdamas parašus. "Tremtinys" jau rašė, kad yra nepatvirtintų duomenų apie apgaule iš žmonių išviliotus parašus šiam referendumui. Jeigu VRK patvirtins, jog parašų surinkta pakankamai, Seimas per mėnesį turės paskirti referendumo datą, kuri gali būti ne anksčiau kaip po dviejų mėnesių.

V. Landsbergis Tėvynės sąjungos vairą atiduoda A. Kubiliui

Beveik neabejojama, kad šį savaitgalį Vilniuje įvyksiančiame Tėvynės sąjungos (Lietuvos konservatorių) suvažiavime pirmą kartą nuo šios partijos įsteigimo (1993 m.) vadovavimą perims kitas lyderis - Andrius Kubilius, pirmasis pirmininko pavaduotojas ir frakcijos Seime seniūnas. Kiti du dabartinio TS (LK) pirmininko V. Landsbergio pavaduotojai - A. Stasiškis ir R. Juknevičienė - kandidatuoti į partijos lyderio postą neketina.

Pats V. Landsbergis jau kurį laiką galvojo, ar pasibaigus kadencijai vėl pretenduoti į partijos lyderio poziciją. Buvo kalbama, kad įvykęs referendumas dėl Lietuvos stojimo į Europos Sąjungą užbaigtų šio politikos 15 metų darbą ir jis galėtų užleisti vietą jaunesniems.

Iškart po euroreferendumo į Strasbūrą V. Landsbergis išvyko geros nuotaikos - tikrai lietuviai šiam senam politikui suteikė progą dar kartą pasipuikuoti savo tauta prieš kitus europiečius. V. Landsbergis nuo gegužės yra kartu su dar dvylika parlamentarų deleguotas stebėti Europos Parlamento darbą. O praėjusį penktadienį TS (LK) skyriams jis išplatino laišką, kuriuo paskelbė atsisakąs kandidatuoti į partijos pirmininko postą.

"Neatsisakau dirbti kartu, tačiau gali būti, kad kiti, jaunesni ir labiau vienam tikslui susikaupę, Tėvynės sąjungos vadovai sparčiau pasieks reikiamo veiklos lūžio į gera", - rašo V. Landsbergis.

Savo laiške jis pripažino iki šiol kai kada abejodavęs, ar gali "savo valia atsisakyti pirmininkavimo", tačiau teigia, jog jo galutinį sprendimą nulėmė praėjusį savaitgalį surengtame referendume ištartas tvirtas "taip" šalies narystei Europos Sąjungai.

"Lietuva atsisveikino su nuolatine ir vis atsinaujindavusia 200, jei ne 300, metų grėsme, ir tai man padėjo galutinai apsispręsti", - rašo jis.

Buvęs 1990 metų kovo 11-ąją Nepriklausomybės Atkūrimo Aktą paskelbusios Aukščiausiosios Tarybos - Atkuriamojo Seimo pirmininkas ir tuometinis šalies vadovas "de facto" V. Landsbergis savo laiške džiaugiasi, jog jo vadovavimo partijai metu buvo pasiekti svarbiausi nacionaliniai tikslai ir "raktai į saugią gerovę" - "laisvė, nepriklausomybė, saugi nepriklausomybė".

"Jaučiuosi per penkiolika politi-

nės veiklos metų šį tą padaręs, lyg ir pabaigęs, o kadangi niekas niekada nesibaigia, tai bent prisidėjęs užbaigiant Kovo 11-osios tarpsnį", - rašo jis.

Laiške V. Landsbergis ragina "stiprinti ir plėsti partiją", telkti Lietuvoje "kuo platesnį dešiniuosios alternatyvos frontą", kad būtų pasiekta "esminių gyvenimo kokybės pokyčių" ir saugi gerovė virstų "gerove visiems".

"Kairioji populistų alternatyva tasyk trauktųsi į pašalį su savo smulkios naudos pažadų arsenalu, gal daugiau nekliudytų dvasiniam Lietuvos atgimimui, dorovinei ir visokeriopai pažangai", - rašo jis.

Savo ruožtu V. Landsbergis išpėja partijos narius, jog valdžia turi būti priemone, o ne tikslu: "Valdžia - tai lėkštas tikslas, ir nepakanka gyventi trumpu alsavimu nuo rinkimų iki rinkimų". Laiške jis taip pat reiškia viltį, jog jam pasitraukus iš pirmininko posto "nesilpnės mūsų vidaus santalka", kad bus sėkmingai jungiamasi su "artimiausiomis partijomis".

Artėjančiame suvažiavime konservatoriai ketina svarstyti klausimą dėl partijos įstatų ir pavadinimo tikslinimo. Parengtame partijos įstatų projekte TS (LK) yra siūloma vadinti Tėvynės sąjungą (konservatoriai, krikščionys demokratai ir Laisvės kovotojai). Naujo partijos pirmininko kandidatūrą suvažiavimui ketina pateikti kitą savaitę posėdžiausianti TS (LK) taryba.

Iš partijos pirmininko posto pasitraukęs V. Landsbergis tikisi, jog jam liks daugiau laiko kitiems darbams bei šeimai. "Gal mažindamas išpareigojimus dar išmoksiu džiaugtis ir vakaro laiku, skiriamu patiems artimiausiems žmonėms", - pažymi jis.

Nuo 1990 metų į Seimą renkamas V. Landsbergis du kartus ėjo Seimo pirmininko pareigas ir yra vienas žinomiausių Lietuvos politikų užsienyje.

V. Landsbergiui tikrai neturėtų būti liūdna užleisti partijos lyderio vietą Andriui Kubiliui, nes šis vienas ryškiausių politikų Lietuvoje yra jo mokinys ir ištikimas bendražygis. Tiesa, A. Kubilius jau nuo premjeravimo laikų, kai stabilizavo Lietuvos ekonomiką sukrėtusios Rusijos ekonominės krizės padarinius, yra vertinamas kaip modernus ir labai pragmatiškas politikas ir itin vertinamas Lietuvos verslo atstovų. Šis stiprus valstybininkas puikiai sugeba derinti ūkinį strateginį mąstymą su pagarba Nepriklausomybės ir lietuviybės idealams. Nenuostabu, kad jį gerbia ir myli daug Laisvės kovų dalyvių.

Dirbdamas opozicijoje ir būdamas vienas iš partijos lyderių, jis pilnas ryžto ir kūrybinių sumanymų. Jo vadovaujama darbo grupė yra sukūrusi Lietuvos ateities scenarijų, kurį skelbė "Tremtinys", jis kuria ir koordinuoja partijos plėtrą. Maža to, suvažiavimui jis ketina išleisti knygą - konservatyviąją programą "Dešinioji alternatyva: sėkmės Lietuva". Neoficialiuose pokalbiuose pats A. Kubilius pasakodamas, kaip įsivaizduoja klestinčią Lietuvą, daug dėmesio skyrė stipriai šeimai. Bet apie tai skaitykite kitame "Tremtinio" numeryje.

Įvykiai, komentarai

R. Ozolas vėl ant žirgo

Birželio 1 d. Vilniuje rengiamas dar vienos partijos steigiamasis suvažiavimas. Naujoji partija jau turi ir pavadinimą - Nacionalinė centro partija. Tai pranešė buvęs ilgametis Lietuvos centro sąjungos lyderis Romualdas Ozolas. Įdomu tai, jog gegužės 31 d. įvyks jungiamasis liberalų, centristų ir moderniųjų krikščionių demokratų partijų suvažiavimas. R. Ozolas tokią savo grupuotės suvažiavimo datą pasirinko norėdamas sumenkinti jungiamojo trijų partijų suvažiavimo reikšmę. Susijungusios partijos nuo šiol tikriausiai vadinsis Liberalų ir centro sąjunga.

R. Ozolas skundėsi, jog partijų jungimuisi prieštaraujantys "tikrieji" centristai norėjo atkurti partiją senu pavadinimu - Lietuvos centro sąjunga, tačiau dabartiniai Centro sąjungos vadovai užbėgo už akių ir užpatentavo Lietuvos centro sąjungos pavadinimą Valstybiniame patentų biure. Kažkodėl K. Glavecko vadovaujami centristai patentų biure, be Lietuvos centro sąjungos, užregistravo dar du pavadinimus - Lietuvos centro partijos ir Lietuvos centro judėjimo. R. Ozolas pasigyrė, kad naujosios partijos kūrimą savo parašais parėmė tūkstantis žmonių ir naujoji Nacionalinė centro partija kels savo kandidatus 2004-ųjų rudenį įvyksiančiuose Seimo rinkimuose. Politikos apžvalgininkai teigia, kad ir senųjų K. Glavecko, ir naujųjų R. Ozolo centristų laukia nelinksma politinė ateitis, ir pranašauja liūdnei pagarsėjusių tautos pažangiečių ar respublikonų partijėlių likimą. Akivaizdu, kad susijungusioje liberalų ir moderniųjų krikščionių demokratų partijoje lemiama įtaką turės liberalai. Tuo labiau jeigu šiai politinei jėgai vadovaus ambicingas ir nestokojantis idėjų buvęs sostinės meras A. Zuokas.

Dėl Lietuvos karių misijos

Prezidento R. Pakso atstovas spaudai R. Gorbačiovas pranešė, kad gegužės 26 d. šaukiamas Valstybės gynimo tarybos posėdis, kuriame turėtų būti priimtas sprendimas dėl Lietuvos karių siuntimo į taikos stabilizavimo misiją Irake. Krašto apsaugos ministras Linas Linkevičius sakė, kad Lietuva gavo kelis pasiūlymus iš nuolatinių partnerių - Danijos, Lenkijos ir JAV - dalyvauti taikos stabilizavimo misijoje Irake.

Ministro nuomone, Irake galėtų tarnauti du Lietuvos taikdaryų būriai - Lenkijos ir Danijos kontingentuose. Šiuo metu Irake yra keturi Lietuvos kario medikai, o Kuveite dirba 10 Lietuvos kariuomenės logistikos specialistų. Jeigu Valstybės gynimo taryba, kuriai vadovauja Prezidentas, priims Lietuvos karių siuntimui į Iraką, tai galutinį sprendimą priims Seimas.

Jonas BALNIKAS

Ar leisime Lietuvoje įsitvirtinti oligarchinei diktatūrai?

(atkelta iš 2 psl.)

O šiuo metu Lietuvos žmonės nusipelnė žinoti daugiau apie Lietuvos Seimo Ekonomikos komiteto pirmininką, Europos reikalų komiteto narį, Lietuvos verslo darbdavių konfederacijos prezidentą, Lietuvos moterų krepšinio lygos prezidentą, Kėdainių "Atžalyno" vid. mokyklos ekonomikos klasės kuratorių Viktorą Uspaskichą.

Viktoras Uspaskichas gimė 1959 07 24 Pesočnoje k., Archangelsko sr., Rusijoje.

Ką jis veikė Rusijoje – istorija tyli. Taip pat istorija tyli, su kokiais tikslais ir uždaviniais ir kada V.Uspaskichas atvyko į Lietuvą. Galima tik spėlioti, kad jo atvykimas į mūsų šalį yra susijęs su Lietuvos laisvės ir nepriklausomybės atkūrimu 1990-1991 m. Jo biografija minėtame žinyne "Kas yra kas" prasideda tik jo dukters Lauras gimimu 1993 m.

1993 m. baigė Maskvos liaudies ūkio instituto Ekonomikos fakultetą, 1999 m. – KTU magistrantūrą, nuo 2000-ųjų studijuoja KTU doktorantūroje.

1993-1996 m. – UAB "Vikonda" direktorius, 1996-2000 m. – koncerno UAB "Vikonda" prezidentas, nuo 2000 m. – LR Seimo narys, A.Juozaičio "Santarvės" fondo laureatas (Kas yra kas Lietuvoje 2000. V., 2002. P.692).

Amerikietis Teris Klarkas, stebintis politinius įvykius Lietuvoje, teigė, kad Lietuvos ekonominė padėtis socialdemokratų, ypač A.Brazausko Vyriausybės, dėka, darosi labai panaši į Rusijos. Čia, kaip ir ten, stengiamasi užkirsti kelią rimboms Vaka-

rių įmonėms (kaip tai padaryta Kaune – O.V.), o žmonėms aiškinama, kad Vakarų kompanijos ateina plėsti, griauti, išnaudoti. Todėl Lietuvos oligarchai, tokie kaip V.Uspaskichas, daro viską, kas įmanoma, kad Lietuvoje, kaip ir Rusijoje, būtų suformuota oligarchinė sistema. Todėl politiniame gyvenime daug intrigų. Ir socialdemokratai kaip įmanydami blokuoja Vakarų kapitalo atėjimą, "kad normalios kompanijos negalėtų sudaryti konkurencijos vietinėms firmoms" (Petrauskis K. Oligarchijos daigai // Veidai. 2001 06 21-27. Cit. iš "XXI amžiaus". 2001 06 27. P.12).

V.Uspaskichui laimėjus referendumą, išsipildytų jo žodžiai, "kad Lietuvą galima valdyti referendumais, reikia sukurti tik parašų rinkimo mechanizmą".

Dabar tas mechanizmas jau sukurtas, belieka tik referendumą laimėti... ir atverti kelią oligarchinei diktatūrai, galinčiai kelti daug problemų santykiuose su ES, o Seimą padaryti oligarcho V.Uspaskicho kišenine nuosavybe.

Kaip rašė prof. V.Landsbergis, tada "klausysi – būsi mano Seime, o jei neklausysi – nebūsi!.. Čia ir yra V.Uspaskicho siekių grėsmė ir esmė" (Landsbergis V. Iš Seimo, dar ne seimelio // Tremtinys. 2003 03 16. P.3).

Demokratija, valdoma iš dviejų įstaigų Vilniaus aikštėse, dar funkcionuoja. Kai ją valdyti pradės V.Uspaskicho Seimas iš trečiosios Vilniaus aikštės – ji nustos funkcionuoti. Atsiraa nauja politinė realija – oligarchinė diktatūra, tarnaujanti Rusijai.

Prof. Ona VOVERIENĖ

Pasaulyje

Jonas BALNIKAS

Teroro grėsmė didėja

Pasaulį vėl krečia teroristų bombų sprogimai. Praėjusį šeštadienį ir sekmadienį Jeruzalėje ir Vakarų Kranto Hebrono mieste susisprogdino trys palestiniečių savižudžiai. Žuvo keliolika žmonių, daug sužeistų. Įdomiausia tai, jog pirmasis teroristas savižudis susprogdino bombą praėjusio šeštadienio vakarą, prieš prasidedant Izraelio premjero Arielio Šarono ir palestiniečių autonomijos administracijos ministro pirmininko Mahmudo Abaso susitikimui Hebrone. Savižudis nužudė žydų naujakurių porą. Tai rodo, kad radikaliai nusiteikę palestiniečiai iš žinomų teroristinių grupuočių "Hamas", "Islamo džihadas" bei palestiniečių lyderio Jasyro Arafato partijos "Fatah" radikaliojo sparno "Al Aksos kankinių brigada" visiškai nenori jokių taikos derybų tarp žydų ir palestiniečių. "Islamo džihadas" lyderiai aiškiai pareiškė, kad jie smerkia A.Šarono ir M.Abaso "sąmokslą", o naująjį palestiniečių premjerą net pavadino išdaviku. Kad amerikiečių siūlomas vadinas kelio gairių taikos planas pavirs realybe – labai mažai vilties. Tuo labiau kad Izraelio premjeras po šių naujų te-

roristinių aktų atšaukė savo vizitą į Vašingtoną, kur su JAV prezidentu Dž.Bušu ketino aptarti ne tik žydų ir palestiniečių nesibaigiantį konfliktą, bet ir padėti Artimuosiuose Rytuose. Kada dabar įvyks A.Šarono vizitas į JAV, neaišku. Tuo labiau kad Izraelio spauda pabrėžia, kad naujasis palestiniečių premjeras M.Abakas, su kuriuo buvo siejamos taikos viltys, nevaldo padėties.

Izraelio vyriausybės spaudos atstovas Avi Pazneris be užuolankų apkaltino Jasyrą Arafatą, kad jis visiškai nenori taikos, veikia išvien su palestiniečių islamistais radikalais ir siekia sužlugdyti palestiniečių premjero M.Abaso taikos siekius. Beje, J.Arafatas ir neslėpė, kad tik taikiau nusiteikusių palestiniečių vadovybės narių spaudžiamas sutiko su M.Abaso paskyrimu palestiniečių premjeru. Mažai kas abejoja, jog teroro aktai Izraelio teritorijoje bus vykdomi ir toliau, todėl bandymai derėtis dėl taikos bus ir toliau žlugdomi. Žodžiu, tunelio gale nematyti nė mažiausio šviesos spindulėlio.

(keliamą į 5 psl.)

Lietuviai Taljanuose

Laiškas-kreipimasis

Kraštotyriminkų grupės "Poisk" vardu į lietuvius, kurie 1948 m. buvo išvežti į Sibirą, Taljanus, kreipiasi istorijos mokytoja Nadežda Nikolajevna ČUDINOVA

2003 m. gegužę sukanka 55 metai, kai lietuvius buvo pradėta tremti į Sibirą. Gyvenę ir bendravę kartu su Jūsų krašto žmonėmis mūsų tautiečiai, buvę bendradarbiai, jų vaikai ir vaikiaičiai, taip pat lietuviai, šiuo metu gyvenantys Taljanuose, kreipiasi į Jus ir karštai sveikina linkėdami sveikatos ir gerovės Jūsų šeimoms. Norime pasakyti, kad tie metai, kuriuos praleidome kartu mūsų gyvenvietėje, kiekvieno atmintyje paliko neišdildomą pėdsaką.

Ruošdami temą "Lietuviai Taljanuose", mes iš šių vietovių senbuvių ir jų vaikų apie Jus išgirdome daug šiltų žodžių. Atgaivinę Taljanų gyvenvietės istoriją padarėme išvadą, kad lietuvių tremtis į šį kraštą turėjo įtakos kaimelio plėtrai, gyventojų kultūros formavimuisi.

Manau, kad Jums bus įdomu sužinoti, kokia dabar mūsų gyvenvietė. Nuo 1991 m. neveikia valstybinė pramonės įmonė, sudegė buitinio gyventojų aptarnavimo įmonės pastatas ir klubas, 2000-aisiais baigta Širokopadsko miškų pramonės ūkio veikla. Šiuo metu Taljanų taigoje veikia keletas privačių įmonių. 2001 m. liepos mėn. buvo didelis potvynis (panašus į tuos, kurie užtvindė šias vietas 1961 ir 1972 metais). Vandens srovė nunešė per 50 tiltų. Kai kuriuos iš jų atstatė. Tiltą prieš įvažiavimą į Taljanus, prie Lyskų kalno, pastatė iš metalo konstrukcijų. Gyvenvietėje atgaivinama avininkystė, dauguma gyventojų turi ožkų, karvių, kiaulių ir vištų. Kai kas bando veisti arklius. Odinsko gyvenvietėje bus įrengta arklių ferma. Jau 2004-2006 metais per mūsų vietovę iš Kavyktinsko telkinių į Kiniją bus nutiestas dujotiekis.

Dvasinio gyvenimo centras - mokykla. Jos pedagogai – kūrybingi žmonės, dauguma dirba po 20 metų, yra mokytojų, skaičiuojančių ir 30 metų darbo stažą. Tai - Galina Vešniakova, Lidija Putilina, Liubovė Gurinovič (šiemet jai suteiktas Rusijos nusipelnusio mokytojo vardas). Mokiniai kartu su mokytojais rašo matematikos, chemijos, biologijos, ekologijos, istorijos mokslinius-tiriamuosius darbus. Jie tampa ne tik srities ar rajono, bet ir Rusijos mokslinių-praktinių konferencijų prizininkais. Biologijos mokytojos Liubovės Provodinos ir jos mokinio Aleksejaus Matonino darbas "Pilkojo vilko biologijos ypatumai Rytų Sajanų zonoje" Tarptautiniame jaunųjų mokslininkų mokslinių darbų konkurse užėmė II vietą. Dabar Aleksejus - Irkutsko valstybinio universiteto studentas. Buvę mūsų mokyklos auklėtiniai mokosi Uoljės-Sibiro, Angarsko, Irkutsko, Krasnojarsko aukštosiose mokyklose. Volodia Dmitrijevas 2001 m. įstojo į Maskvos Baumano

universitetą. Mes nesigiriame, mes tik norime, kad Jūs patikėtumėte jaunosios Taljanų kartos nuoširdžiu domėjimusi praeitimi, kurios dalimi buvo Jūsų žmonių likimai.

Mes siūlome bendradarbiauti. Rinkime kartu po kruopelytę tą istorijos dalį, kai Jūs ir Jūsų šeimos gyveno ir dirbo Taljanuose. Mums brangūs visi Jūsų prisiminimai: su kuo važiuote į Sibirą, kaip ir kur buvo formuojami ešelonai. Kaip pasiekėte Taljanus. Padėkite mums atkurti pavardes lietuvių, kurie buvo ištremiti būtent į Taljanus. Mes žinome, kad mokykloje dirbo lietuviai mokytojai. Gal dar ne vėlu iš jų pačių sužinoti apie mokytojų kolektyvą, dirbusį 1950-1960 m. Mes domimės likimais visų šeimų, kurios vėliau grįžo į Lietuvą. Kaip susiklostė jų vaikų likimai? Svarbu būtų sužinoti, kur Taljanuose jie gyveno, su kuo ir kokius darbus teko dirbti. Norėtume taip pat sužinoti apie buvusias gyvenimo sąlygas, santykius su vietiniais gyventojais...

Kai buvo sužlugdytas Širokopadsko miškų pramonės ūkis, mūsų mokyklai perdavė šio ūkio Garbės knygas ir dalį Darbo šlovės muziejaus medžiagos. Dabar mes laikome svarbiausia pareiga atkurti Širokopadsko miškų pramonės ūkio istoriją. O juk didžiulį indėlį vykdant valstybinius planus įdėjo ir Jūsų darbščios rankos. Jūsų vardai turi būti įrašyti į Sibiro istorijos puslapius.

Siunčiame Jums antrąjį darbą. Pirmasis buvo skirtas lietuvių tremtinio Štuopio šeimai. Pirmiausia rinkome medžiagą apie lietuvius, gyvenusius Taljanuose. Tačiau moksleiviai panor sužinoti daugiau apie Jūsų tautiečius: tradicijas, papročius, buitį, nacionalinę virtuvę...

Mes suprantame, kaip sudėtinga bus gauti medžiagą susirašinėjant. Tačiau mes tikime, kad pažinti vienas kitą - tai geriausia, ką gali duoti viena kultūra kitai.

2002 m. spalio 4 d. palydėjome į paskutinę kelionę Jūsų žemietį Algį Senziką. Kaip greitai teka tas žmogaus gyvenimas, bet kiek daug jame telpa - ir skausmas, ir laimė, ir viltis, ir nusivylimas. Mūsų vaikai su A.Senziku ne kartą yra kalbėjęsi. Pati kukliausia mūsų dovana šiam darbštoliui žmogui - įrašyti jo pavardę į gyvenvietės istorijos puslapius.

Metai bėga greit - iš atminties išsitrina įvykiai, atbunka jausmai. Mus palikusiuoju atminimo vardan ir dėl jaunosios kartos mes kviečiame Jus prisiminti viską ir įrašyti į mūsų atkuriamos istorijos puslapius.

Tikimės ir laukiame Jūsų, buvusieji mūsų kaimo gyventojai, išsamiai prisiminimų.

Mūsų adresas:

Российская Федерация,
Иркутская область, Усольский район,
посёлок Тальяны, ул. Школьная,
средняя школа, руководителю группы
"Поиск"
Чудиновой Надежде Николаевне

Krauju nušlakstytas jubiliejus

Trumpa Norilsko politinių kalinių sukilimo kronika ir 5-ojo lagerio veiklos apžvalga

Prieš 50 metų Norilске įvyko pirmas bolševikų imperijoje plataus masto (apie 30 tūkst. dalyvių, iš jų – 5000 lietuvių), gerai paruoštas politinių kalinių sukilimas. Kaip teigia gyvi šio sukilimo liudininkai, kertiniai akmenys buvo padėti dar 1950 m. Kazachstane, Karagandos lageriuose. Čia prasidėjo organizuota politinių kalinių kova prieš kriminalinius recidyvistus, kurių nedidelės grupės, palaikomos lagerių administracijos, tvarkėsi lageriuose žiauriomis priemonėmis. Politiniai kaliniai suvienijo įvairių tautybių kalinius kovai už savo teises ir išlikimą. Karagandos lageriuose atsirado nepaklusniųjų pasipriešinimo pagrindis. Pradėta kova dėl buitinių sąlygų palaipsniui įgavo politinį atspalvį. Pradėta garsiau kalbėti apie bolševikų terorą, milijonus nekaltų aukų lageriuose ir Sibiro tremtyje.

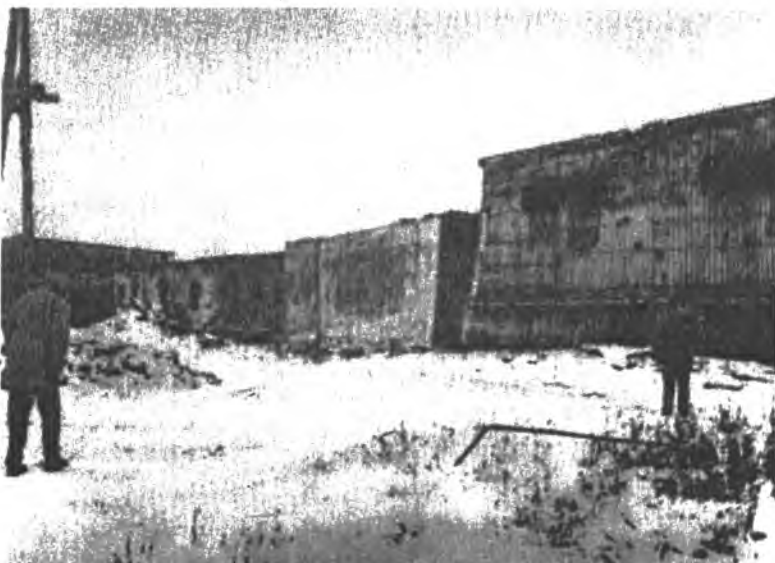
Centrinė Karagandos lagerių valdyba nutarė atsikratyti maištaujančiais kaliniais. 1952 m. pavasarį surinko iš visų lagerių pačius ryžtingiausius ir perauklėti nusiuntė į Norilsko lagerius. Pervežimas užtruko kelis mėnesius. Kelionėje kaliniai neleidė laiko veltui. Buvę kariškiai ir aukšto rango politikai pasiūlė sudaryti nacionalinius komitetus, kurie suvienytų įvairių tautybių kalinius ir pareikalautų, kad lagerių administratoriai nepažeidintų sovietinės Konstitucijos – žmogaus teisių, laisvių ir gero gyvenimo garanto, nors ištis visiems buvo žinoma, kad tai – tik širma pasaulio tautoms mulkinti.

Daugiausia komitetus sudarė Vakarų Ukrainos ir Pabaltijo tautų atstovai. Nuo jų neatsilikė ir rusai. Šio etapo kaliniai numanė, kad Norilске jų laukia bekompromisė, žiauri ir kruvina kova, nes lagerius tebevaldė gerai apginkluoti čekistų parankiniai. Žinojo ir apie platų čekistų agentūrinį tinklą, apie prievartos būdus arba savo noru pasidavusių "stukačių" paslaugas. Todėl nacionaliniais pagrindais buvo sudaromi savanorių koviniai penketai, kurie turėjo tvarkytis tarp tautiečių. Su dideliu entuziazmu į kovotojų gretas stėjo ir Krasnojarsko persiuntimo lagerio naujokai – daugiausia jauni ir drąsūs už antisovietinę pagrindžio veiklą nuteisti vyrai.

Po ilgos ir varginančios kelionės rugsėjo pabaigoje prie 5-ojo lagerio vartų susodino daugiau nei trijų šimtų Karagandos lagerių senbuvų ir naujokų kalinių grupę. Snigo. Susigūžę, vasariniais drabužiais apsilvę kaliniai

glaudėsi vienas prie kito. Kaip ir tikėtasi, iš lagerio zonos pasitikti atvykėlių išėjo ne uniformuoti čekistai, o kaliniai, jų patikėtiniai. Pasi-sveikinę rinktiniais keiksmažodžiais pabrėžė, kad atvežė ne į poilsio namus. Anot jų, čia šalis, kur įstatymai – tundra, o prokuroras – baltoji meška. Auklėjimą darbą pratę-sė lazdomis ir kaustytais batais.

Subrandinto sukilimo pradžia pagreitino Stalino mirtis

Kalargono sunaikinimo kalėjimas Norilске. 1989 m.

(1953 03 05). Gegužės 27 d. seržantas Detlovas iš bokštelio septinto barako prieangyje iš automato nušovė 7 kalinius, nepažeidusius lagerio režimo. Po šio įvykio nacionalinis komitetas nutarė pradėti sukilimą. Pirmiausia buvo iškeltos juodos vėliavos. Kitą dieną į darbo objektus neišėjo apie 5000 5-ojo lagerio kalinių. Iš lagerio zonos buvo išprašyta lagerio administracija ir prižiūrėtojai. Pareikalauta, kad iš Maskvos būtų iškviesta tyrimo komisija. Prie maisto sandėlių, kurie nuo gyvenamosios zonos buvo atskirti nesaugoma spygliuotos vielos tvora, buvo pastatyti patikimi kaliniai – sargybiniai. Lojalūs čekistams kaliniai buvo surinkti į vieną vietą, o prie jų barako pastatyta sargyba. Lagerio valdžia per vietinį radiją pranešė, kad seržantas Detlovas suimtas, ir pareikalavo, kad kaliniai išeitų į darbą.

Gegužės 29 ir 30 d. buvo siūloma tartis su papulkininku Zverjavu, pulkininku Kleimanovu ar generolu Semionovu. Tačiau nacionalinis komitetas reikalavo komisijos iš Maskvos. Vietiniai čekistai supratę, kad susitarti neįmanoma, griebėsi seniai išmėgintų priemonių – provokacijų. Kartu reikėjo parodyti Maskvai, kad čia ne sukilimas, o paprasčiausias kalinių maištas. Patikimus kalinius aprūpino sprogmenimis, kad susprogdintų pagalbinėje darbo zonoje galingą elektros transformatorių. Kitiems

davė užduotį padėti ligoninė. Nepasisėkė. Provokatoriai buvo paimti su įkalčiais.

Birželio 1 d. centrinė Gorlago valdyba nutarė į 5-ąjį lagerį, kur sukilimas prasidėjo, įvesti kelis šimtus karininkų, kurie iš lagerio nedidelėmis grupėmis išvestų kalinius į tundrą. O ten jų jau laukė gausūs kariuomenės būriai. Toks triukas rezultatų nedavė.

Sunku šiandien spręsti, kaip Maskvos valdžia suži-

darbą. O apie reikalavimų įgyvendinimą kiekvieną dieną sužinos grįžę iš darbo. Tuos reikalavimus, kuriems neturi įgaliojimų, spręs kontaktuodami su Maskva.

Grįžę iš darbo per radiją sužinojome, kad nuo barakų langų leista nuimti grotas, nuo drabužių nuplėšti numerius. Pažadėta iš Norilsko išvežti invalidus. Leista neribotai rašyti ir gauti laiškus iš artimųjų. Pažadėta už darbą mokėti pinigus, sušvelninti lagerio režimą ir t.t. Tačiau nieko nepasakė apie bylą peržiūrėjimą, apie tai, kad politinių kalinių lageriuose daugiau nei 90 proc. yra nekaltų žmonių. Panašūs dalykai tęsėsi ilgiau nei savaitę, kol vieną rytą per radiją išgirdome, kad į etapą šaukiami keli šimtai kalinių.

Iškvieštieji laukė nacionalinio komiteto sprendimo, kuriuo nutarta kol kas nekonfrontuoti su emisarais iš Maskvos. Apie penkis šimtus kalinių pėsčiomis varė į ketvirtąjį lagerį, esantį maždaug už 5 km. Pakeliui suvarė į žvyro karjerą, pagal bylas kartu su parankiniais ("stukačiais") išskyrė apie 100 kalinių ir sunkvežimiais išvežė nežinoma kryptimi. Kitą dieną 5-asis lageris neišėjo į darbą, reikalavo sugrąžinti išvežtus kalinius. Čekistai pasiūlė nuvežti kelis kalinius įsitikinti, kad atskirtiesiems nieko nenutiko. Sugrįžę delegatai pasakojo matę nedidelę zoną vaikščiojančius kelis pažįstamus kalinius, bet negalėjo pasakyti, kiek jų ten galėjo būti. Nutarta į darbą neiti, kol nebus sugrąžinti atskirtieji kaliniai.

Greitai visas lageris buvo apstatytas galingais garsialkalbiais, per kuriuos dieną ir naktį griaudėjo grasinimai susidoroti įvairiomis formomis. Mėginta išprovokuoti, suskaldyti pažadais. Siūlė laisvę tiems, kurie padės suminti kurstytojus. Pagaliau iš lagerio įsakė išeiti tiems, kuriems liko iki bausmės pabaigos mažiau nei metai. Nepavyko čekistams įvairyti baimės, papirkti pažadais, todėl nutarė imtis kruvino darbo.

Pirmiausia iškarpė spygliuotų vielų užtvaras į lagerį. Paruošė apie aštuonias angas, prieš kurias išrikiavo alkoholiu pavaišintus kareivius su automatais. Kareiviai pradėjo slinkti į lagerio zoną. Kaliniai nesitraukė. Prisiartinę prie kalinių be perspėjimo pradėjo šaudyti – kas virš galvų, kas tiesiai į beginkles aukas. Spėjama, kad 5-ajame lageryje žuvo iki šimto kalinių, kur kas daugiau buvo sužeistų.

(keliamą į 7 psl.)

Teroro grėsmė didėja

(atkelta iš 4 psl.)

Dar didesnę siaubą dėl teroristų savižudžių išpuolių patyrė vieno didžiausių Maroko miestų – Kasablankos gyventojai. Šiame uostamiestyje buvo įvykdyti penki teroro išpuoliai, per kuriuos žuvo apie 50 žmonių. Taikiniai buvo pasirinkti žydų bendruomenės centras, žydų valdomas itališkas restoranas, ispanų klubas "Casa Espana", istorinės žydų kapinės ir prabangus "Safir" viešbutis, kuriame paprastai apsistoja Ispanijos diplomatai ir verslininkai. Taip pat užpultas ir Belgijos konsulas.

Vakarų ir Izraelio saugumo tarnybos beveik neabejoja, kad teroro aktai Kasablankoje, kaip ir praėjusios savaitės išpuoliai Saudo Arabijoje, kur žuvo apie 40 žmonių, yra tarptautinio teroristų tinklo "Al Qaeda" smogikų darbas. O Marokas, kur teroro aktų nebuvo nuo 1995 m., kai teroristai nužudė du ispanų turistus, pasirinktas neatsitiktinai. Marokas yra draugiška Jungtinėms Valstijoms šalis, skirtingai nuo kitų arabų pasaulio valstybių, nekritikavusi amerikiečių karinės operacijos Irake. Neatmetama ir galimybė, jog tai gali būti teroristų tinklo "Al Qaeda" kerštas Marokui už tai, jog pernai čia buvo nuteisti po 10 metų kalėti trys Saudo Arabijos piliečiai už ryšius su "Al Qaeda". Šie teroristų išpuoliai labai pakenkė Maroko, kaip turistinės šalies, įvaizdžiui. Turizmas – svarbi Maroko ekonomikos šaka, surenkanti nemažai pinigų į valstybės biudžetą. Nėra abejonės, kad po sprogimų, ypač turistų mėgstamoje Kasablankoje, jų srautas sumažės. Tuo labiau kad Vokietija ar kitos Vakarų valstybės jau paragino savo piliečius nevykti į Maroką bei kitas Rytų Afrikos šalis, taip pat ir į turistų mėgstamą Keniją.

Vakarų žvalgybos skelbia turinčios patikimų žinių, kad "Al Qaeda" teroristai rengia teroro išpuolius ne tik Kenijoje, bet dar šešiose Šiaurės ir Rytų Afrikos valstybėse bei Saudo Arabijoje ir Afganistane. Tarp tokių valstybių minimas Džibutis, Tanzanija, Uganda, Etiopija ir Malaizija. Didžioji Britanija jau atšaukė visus lėktuvų skrydžius į Keniją, o Užsienio reikalų ministerija paskelbė pareiškimą, kuriame pabrėžiama, kokį didžiulį pavojų Vakarų valstybių gyventojams kelia teroristai.

Tragedija Igliaukoje

Mūsų šeima gyveno Igliaukos miestelyje. Tėvelis Jonas Akelaitis buvo bežemis, tačiau turėjo nagingas rankas - ūkininkams dirbdavo vežimus, ratus, roges, namų apyvokos reikmenis. Kai kas nors numirdavo, padarydavo velioniui karštą, tačiau už jį pinigų niekada neimdavo, o laidotuvėse dar ir pagiedodavo. Kai eidavo ilgesniam laikui pas žmones ką nors meistrauti, pasiimdavo kartu ir mane - račiaus amato žadėjo išmokyti. Deja...

1945-ųjų balandžio 13 diena mūsų šeimai buvo labai skaudi. Tėvelis dirbo pas ūkininką Balčiūną. Išeidamas iš namų visus mus išbučiavo sakydamas: "Dabar tokie laikai - galiu ir negrįžti..."

Atėjo verkdamas Balčiūnienė ir pasakė, kad du kareiviai išsivedė mūsų tėvelį. Ji įdėjusi kelionėn tėveliui lašinių. Tačiau jis jų taip ir nevalgė. Žmonės rado J. Akelaitį negyvą, o burnoje buvo sugrūsti tie lašiniai kartu su tabaku ir portcigaru. Žmonės matė, kaip žudikai atėjo nuo Mikailiškio, kur iššaudė 15 žmonių. Tėvelį varėsi Igliau-

kos miškelio link, kartu paėmė ir Joną Bartninką, tėvo brolių Petrą ir M. Urboną. Visus nuvarė prie Igliaukos miško, susodino ant rąstų. J. Bartninką tuoj pat paleido, Urboną - vėliau. Pirmiausia sušaudė tėvelio brolių Petrą, po jo turėjo sušaudyti mano tėvelį, tačiau pirmas bandymas buvo "tuščias" - ar pistoletas neiššovė, ar šovinių pritrūko, sunku pasakyti. Tėvas, pasinaudodamas proga, nubėgo į eglėn. Miške šaudė kita žudikų grupė. Tėvelis pasitaikė jų kelyje...

Sušaudytą kaip rėtį žmonės jį parvežė į namus. Už ką sušaudė - iki šiol neaišku.

Urbonas, kuris mokėjo rusiškai, vėliau pasakojo: "Kai tardė Joną Akelaitį ir jo brolių Petrą, žudikai klausinėjo, kur slepiasi banditai. Kadangi jie apie "banditus" jokios informacijos neturėjo, tai ir pasakyti nieko negalėjo. Tai smogikus labai siutino".

Būdamas vaikas prisimenu tik tokius vaizdus: tėvelį parvežė į namus kruviną, lyg per sapną prisimenu mamos ir sesers klyksmą. Tą dieną prie bažnyčios buvo atvežta 12 karstų. Atrodė, jog nuo

begalinio skausmo, kurį patyrė Igliauka, uolos sutrupėtų. Tą dieną buvo nužudyti 32 beginkliai žmonės: Jonas Akelaitis (42 m.), Petras Akelaitis (55 m.), Petras Striūpas (65 m.), Jurgis Venskūnas (63 m.), Antanas Gruzdytis (23 m.), Leonas Marcinkevičius (35 m.), Kazys Naujokas (30 m.), Vincas Brundza (35 m.), Vincas Navikauskas (19 m.), Klemensas Navikauskas (26 m.), Matas Gergelis (28 m.), Klemensas Kurtinys (32 m.), Jurgis Gumauskas (60 m.), Vincas Zujus (24 m.), Kazys Žiūkas (40 m.), Kazys Žiūkas (16 m.), Antanas Kamičaitis (70 m.), Antanas Alaburda (55 m.), Petras Grimalauskas (17 m.), Vincas Grimalauskas (23 m.), Viktoras Kuklierius (40 m.), Juozas Okuličius (50 m.), Vincas Montvila (55 m.), Andrius Kazakevičius (45 m.), Juozas Raulynaitis (52 m.), Juozas Butkauskas (30 m.), Vacius Kedys (24 m.), Juozas Kvasauskas (21 m.), Jurgis Kvasauskas (19 m.), Vincas Valenta (27 m.), Jonas Augustanavičius (26 m.). Kaip vėliau paaiškėjo, žudynėse dalyvavo Vetrovo budeliai. Kartu su jais buvo ir mūsų tautiečių sribų.

Praėjo daugiau kaip 50 metų nuo tų žiaurių įvykių Igliaukos apylinkėse. Mano iniciatyva buvo pastatyti šeši paminklai bolševizmo aukoms atminti. Prasiėjęs Atgimimui rinkau medžiagą apie partizanų kovas, sribų žiaurumus. Tie laikai jau praėity, tačiau bolševizmo šaknys dar ir šiandien gajos. Kada jį pasmerksime?

Vitas AKELAITIS
Nuotrauka Audronės Vitkauskaitės

1951-1954 m. - Karagandiskaja sr., Džezkazgan Rudnike. Čia buvo daug lietuvių. Režimas griežtas. Dirbo vario kasyklose sprogdintoju, kroviku ir kitus darbus. 1954 m. pavasarį įvyko kalinių sukilimas. Nėjo į darbą 3 savaites. Reikalavo pagerinti sąlygas. Atsiuntė tankus ir laikė užblokavę, kol išėjo į darbą. Iš lagerio paleistas 1954 m. Gyveno 5 metus tremtyje.

Bacevičių šeima

Ši rami, dora, darbšti šeima iš Jurbarko apyl. 1949 03 25 atvežta į Tytuvėnų geležinkelio stotį ir įgrūsta į gyvulinį vagoną. Vežė iki Irkutsko sr., Nižnij Udinsko r., Parodo kaimo. Tai buvo miško kirtimo punktas.

(keliamo į 7 psl.)

Nevysta gėlės žuvusiųjų atminimui Igliaukoje

Kartus likimas

Butiškių šeima

Butiškiai buvo ūkininkai. Šeimoje augo 2 sūnūs ir dukra. Gyveno Trunciškių k., Duokiškio parap., Kamajų apyl., Rokiškio aps. Gyveno dorai, gražiai, pasiturinčiai, kol užėjo bolševikai ir 1946 m. suėmė jų sūnų Vytautą, o šeimą 1951 10 02 ištrėmė į Tomsko sr., Verchneskij r. dirbti miško darbų. Pasiiekti šią vietovę galėjai tik laivu Obės upe. Čia jau gyveno 25 lietuvių šeimos. Apygyvendino barake. Apniko utėlės, tarakonai. Nuvažiavęs Stasys svėrė 72 kg, o ten - 45 kg. Kartą per avariją žuvo 73 žmonės, o jis - 74-as - liko gyvas.

Vytautas Butiškis (g. 1926 m.) kalėjo ir perėjo ne vieną lagerį. Kartais jau, rodės, neišgyvens. 1946 m. buvo nuvežtas į Karagandiskaja sr., Dalniskij lagerį. Išbuvo ten iki 1947 m. Atsimena, kad čia kalėjo gal 12000 kalinių - įvairių tautybių mišinys. Tarp jų buvo 400 lietuvių (kalėjo plk. Korupskis iš Ukmergės). Dirbo žemės ūkio darbus. Badavo. Nusilpo. Buvo paskirtas į pastiprinimo punktą.

1947-1949 m. kalėjo Karagandos lageryje. Dirbo anglies šachtose. 1949-1951 m. - Karagandos sr., Boikonuro gyv., katorginis darbas pavojingose anglies šachtose.

ILSĖKITĖS RAMYBĖJE

Stasė Tūbutytė-Simonavičienė 1926-2003

Gimė Dapkiškės k., Šilalės r. 1946 02 13 su šeima ištremta į Sverdlovsko sr. Tremtyje išteko, susilaukė dviejų vaikelių. Po 11 m. tremties 1957 m. grįžusi į Lietuvą apsigyveno Kvėdarnos mstl. Buvo aktyvi LPKTS Šilalės sk. narė.

Palaidota Kvėdarnos kapinėse.

Nuoširdžiai užjaučiame velionės sūnų Algirdą, mūsų skyriaus narį, jo šeimą bei artimuosius.

LPKTS Šilalės skyrius

Kazimieras Navickas 1926-2003

Nuo 1945 m. - LLA narys, ryšininkas. 1948 m. areštuotas, kalėjo Šiaulių ir Vilniaus kalėjimuose. 1948 m. nuteistas 10 m. kalėti ir 5 m. tremties. Kalėjo Vorkutoje, Intos lageriuose. Atkūrus nepriklausomybę - aktyvus LPKTS Šiaulių sk. ir LLKS narys.

Palaidotas Aukštkelės kapinėse, Šiaulių r.

Nuoširdžiai užjaučiame velionio šeimą.

LLKS, LPKTS Šiaulių skyrius

Leonardas Pabilionis 1929-2003

Gimė ir augo tarnautojų šeimoje. 1941 06 14 šeima areštuota: tėvas atskirtas ir Rešotų lageryje nuteistas kalėti ir tremčiai iki gyvos galvos, o motina su trimis vaikais ištremta į Tomsko sr., Parbigo r., Zavadskoje gyv. 1947 12 31 Leonardas pabėgo iš tremties. Grįžo į Padubysio k., Rozalimo sen., pas tėvo seserį. Tačiau 1948 m. vėl suimtas ir išgabentas atgal į Sibirą. Dirbo Kiseliovsko anglies kasyklose. Į Lietuvą grįžo 1958 m. Gyveno Linksmučių k., Pakruojo r., tėvų name, su tėvu ir broliu (motina mirė 1958 m. Sibire). Buvo aktyvus LPKTS Pakruojo sk. narys, 1993-1996 m. buvo sk. tarybos pirmininkas, vėliau - tarybos pirm. pavaduotojas, tarybos narys. 1998 m. apdovanotas 3 laipsnio žymeniu "Už nuopelnus Lietuvai ir LPKTS".

Palaidotas senosiose Pakruojo kapinėse.

Užjaučiame žmoną, sūnus, seserį ir visus gimines bei artimuosius.

LPKTS Pakruojo skyrius

Ona Petrulytė-Žukauskienė 1933-2003

Gimė Pavaškių k., Panevėžio r., ūkininkų šeimoje. 1948 05 22 su šeima ištremta į Krasnojarsko kr., Mansko r. Išteko už tremtinio, gimė duktė. Antra duktė gimė Lietuvoje. Į Lietuvą grįžo 1958 m., gyveno Anykščiuose. 1990 m. parsivežė iš Sibiro motinos palaikus. Atgimimo metais įsitraukė į

LPKTS Anykščių sk. gretas.

Palaidota Anykščių kapinėse.

Nuoširdžiai užjaučiame vyrą, dukras ir liūdime kartu.

LPKTS Anykščių skyrius

Grasilda Narvidaitė-Aukštikalnienė 1920-2003

Gimė Remeikių k., Vabalninko valsč., Biržų r. Šeimoje augo šeši broliai ir keturios seserys. 1949 m. su motina ištremta į Irkutsko sr., Tuluno r., Uigato gyv. Motina mirė Sibire. Grasilda 1957 m. grįžo į Lietuvą, apsigyveno brolio Lauryno šeimoje. 1958 m. išteko. Užaugino dukrą. LPKTS Panevėžio sk. narė nuo 1992 m.

Palaidota Biržų r., Vabalninko kapinėse.

Nuoširdžiai užjaučiame dukrą, vaikaičius, artimuosius.

LPKTS Panevėžio skyrius

Kartus likimas

(atkelta iš 6 psl.)

Dideli sniegynai, vėjuota. Šaltis – 45-50 laipsnių. Tremtiniai nušaldavo kojas, rankas, veidą. Trobos buvo iš senų apvalių rąstų. Vietiniai gyventojai – rusai. Tremtiniai – ukrainiečiai, rusai, kazachai, totoriai, gruzinai – atvežti 1941-1942 m. Iš Lietuvos buvo atvežtos 52 šeimos. Iš jų 20 žmonių mirė.

Iš pradžių sąlygos buvo sunkios, gyveno pusbadžiu. Po 2 metų jau turėjo daržą.

Bacevičiai plukdė medžius. Dukra Ona dirbo miško kirtimo darbus.

1956 m. sausį buvo perkelti į Džekazgan Rudniką.

Susitikimas

Džekazgane tremtyje gyveno Vytautas Butiškis, išėjęs iš lagerio. Čia atkelta ir tremtinė Ona Bacevičiūtė. Abu – daug prisikentėję, besiilgintys Lietuvos. Taip jie ir nusižiūrėjo vienas kitą, susipažino ir sukūrė šeimą. Abu dirbo vario kasykloje. Jis sprogdintoju, ji – kūrke. Gyveno senuose akmeniuose namukuose. Įsitaisė daržą. Susilaukė vaikų.

1965 m. Butiškių šeima grįžo į Lietuvą. Dabar darniai gyvena Garliavoje.

Jonas KIRLYS

Krauju nušlakstytas jubiliejus

(atkelta iš 5 psl.)

Šiandien esame įsitikinę, kad nekalta krauju buvo pralietas ne veltui. Po Norilsko sukilimo prasidėjo sukilimai visuose blogo imperijos šiauriniuose regionuose ir pagaliau – Kazachstano lageriuose. Buvo aišku, kad GULAG'o salynas skęsta lauždamas bolševikinės imperijos pamatus. Susirūpinęs Kremlius 1956 m. pradžioje po visą šalį pasiuntė šimtus komisijų su įgaliojimais peržiūrėti politinių kalinių bylas ir paleisti į laisvę, kitaip tariant iš koncentracijos lagerių į sovietinį lagerį, apie 80 proc. kalinių.

Norilsko politinių kalinių sukilimo dalyviai, buvę 5-ojo lagerio kaliniai **Julius ALEKNAVIČIUS, Jonas LIONIKAS, Vytautas KAZIULIONIS**

Gegužės 28 d. 17 val. LPKTS salėje (Laisvės al. 39, II a.) įvyks LPKTS Kauno skyriaus konferencija dėl partijų jungimosi. Vyks vardinis balsavimas.

Kviečiame dalyvauti.

Gegužės 28 d. 17 val. LPKTS salėje (Kaunas, Laisvės al. 39, II a.) įvyks LPKTS Kauno skyriaus konferencija dėl partijų jungimosi. Vyks vardinis balsavimas.

Kviečiame dalyvauti.

Gegužės 31 d. (šeštadienį) Vilniaus karininkų ramovėje (Pamėnkalnio g. 13) įvyks Norilsko politinių kalinių sukilimo 50 metų jubilėjaus minėjimas.

Registracijos pradžia 10 val. Posėdžio pradžia 11 val. Vakaronė 16-19 val. Bus platinamas leidinys "Kelias į laisvę" apie Norilsko, Vorkutos, Kengyro sukilimus.

Gegužės 31 d. (šeštadienį) 10 val. Garliavos bažnyčioje bus aukojamos šv. Mišios už 1948 m. tremimo tremtinius. Ilgakiemio kultūros namuose – Irkutsko sr. Usoljės r. Taljano tremtinių susitikimas.

Tremtiniai, gyvenę Buriatijoje ir dirbę Handagatajaus miškų ūkyje, Narino, Harakutulo ir Novoiljinsko gyvenvietėse, kviečiami į susitikimą, kuris įvyks gegužės 24 d. Plungėje.

12 val. šv. Mišios. 13.30 val. pokalbiai prie stalo. Tel. pasiteirauti: (8-448) 53652, 53810, 53222.

ILSĖKITĖS RAMYBĖJE

Irena Ona Baniulytė-Petrušaitienė 1927-2002

Gimė Pasvalyje, policijos nuovados viršininko pavaduotojo šeimoje. 1941 06 14 viasa šeima ištremta į Krasnojarsko kr., Tomsko sr., Sredniaja gyv. Tėvas atskirtas nuo šeimos mirė Rešotų lageryje. Į Lietuvą grįžo 1947 m. 1949 m. ištekėjo, užaugino tris vaikus.

Palaidota Panevėžio Ramygalos g. kapinėse.

Užjaučiame vaikus ir artimuosius.

LPKTS Panevėžio skyrius

Alfonsas Misevičius 1911-2003

Gimė Telšių aps., Tverų valsč. 1948 m. su šeima ištremtas į Krasnojarsko kr., Nižnij Ingašo r. 1957 m. grįžęs apsisusto Varniuose, vėliau persikėlė į Šiaulius. Nuo pat pirmųjų dienų priklausė LPKTB Šiaulių skyriui.

Palaidotas Ginkūnų kapinėse. Užjaučiame artimuosius.

LPKTB Šiaulių skyrius

Mėta Meištienė 1902-2003

Ištremta 1946 06 02 į Tadžikiją, Ojelio gyv. Į Lietuvą grįžo 1955 m. apsigyveno Kazlų Rūdoje, pas vyrą. Anksti liko našlė. Slaugė broliui.

Užjaučiame artimuosius.

LPKTS Kazlų Rūdos skyrius

Emilis Gutauskas 1906-2003

1949 m. areštuotas už paramą Tauro apyg. partizanams. Kalėjo Marijampolės kalėjime. Nuteistas 10 m. Kalėjo Intos lageriuose, dirbo 9 šachtoje iki 1957 m. Po to dar gyveno Intoje ir dirbo toje pačioje šachtoje. Į Lietuvą grįžo 1965 m. ir apsigyveno pas seserį. Buvo aktyvus sąjūdielis.

Užjaučiame artimuosius.

LPKTS Kazlų Rūdos skyrius

Elena Dobilaitytė-Vaitkienė 1915-2003

Gimė Aukštašlyniok., Raseinių valsč. Ištekėjusi apsigyveno Užraguvių k., Šimkaičių valsč. 1946 m. Vaitkai įsitraukė į po grindžio veiklą. Jų sodyboje buvo įrengta slėptuvė, kurioje gydyti sužeisti partizanai. 1947 m. vyras areštuotas ir nuteistas 25 m. 1948 m. sodyboje aptiktas bunkeris. Vaitkienė su vaikais pabėgo ir slapstėsi pas partizanus bei pažįstamus. 1951 m. ją areštavo, nuteisė 10 m. Kalėjo Komijoje, Intos lageriuose. 1956 m. paleista nuvažiavo pas vyrą, į Džekazganą. Į Lietuvą grįžo 1958 m., gyveno Gargžduose.

Užjaučiame artimuosius.

Juozas Jučas 1919-2003

Gimė Šeduvos valsč., Kauliškių k., ūkininko šeimoje. 1944 m. suimtas, nuteistas 10 m. Kalėjo iki 1954 m. Po to gyveno tremtyje – Krasnojarsko kr., Partizansko r. Vedė tremtinę. Grįžę į Lietuvą apsigyveno Radviliškio r., Prastavonių k. Iki pensijos dirbo kolūkyje, užaugino tris sūnus ir dukrą. Buvo LPKTS Radviliškio sk. narys.

Palaidotas Šeduvos kapinėse.

Užjaučiame žmoną, vaikus, vaikaičius ir artimuosius.

LPKTS Radviliškio skyrius

Skelbimai

Gegužės 24 d. Radviliškio r., Minaičių k., buvusioje Miknių (dabar Petrėčių) sodyboje, bus šventinamas paminklas 1949 m. vasario mėn. vykusio visos Lietuvos partizanų vadų suvažiavimo atminimui. Sodyboje 1949 02 16 pasirašyta Lietuvos laisvės kovos sąjūdžio tarybos Deklaracija, išrinkta LLKS vadovybė.

11 val. šv. Mišios Grinkiškio bažnyčioje. 13-15 val. paminklo atidengimas ir šventinimas. 15-17 val. karviška košė, arbata.

Gegužės 24 d. 14 val. LPKTS būstinės salėje (Kaune, Laisvės al. 39) įvyks kraštiečių bendrijos "Sūduva" sueiga. Svečiuosis poetė Jūratė Sučylaitė. Koncertuos vokalinis ansamblis "Sūduva" (vad. T.Varnagrienė). Įėjimas nemokamas.

Jonavos r. (nuo Jonavos mst. 10 km), Liepių seniūnijoje, parduodamas 4 kambarių butas plytiniame name (visi patogumai, garažas, 20 a žemės). Skambinkite tel. (8-445) 71093 Juozui 22-24 val.

Priimami vardiniai akmenys iš norinčiųjų įamžinti tremtinių, politinių kalinių, Laisvės kovų dalyvių atminimą Klaipėdos memoriale, prie Tautos kančios paminklo, S.Daukanto gatvėje.

LPKTS Klaipėdos sk., Liepų g. 3. Tel. (8-46)493476 arba 410470.

Gegužės 24 d. Utenoje įvyks 1948 m. gegužės 22 d. tremimo 55-mečio minėjimas.

11 val. šv. Mišios Švč. Marijos Kankinių Karalienės Rytų Aukštaitijos krašto partizanų koplyčioje. 12 val. Utenos muzikos mokyklos salėje koncertas. Po jo vaišinsimės atsiėstomis vaišėmis.

Kviečiame dalyvauti visus buvusius tremtinius, politinius kalinius, tremtyje gimusius.

Gegužės 25 d. (sekmadienį) 14 val. Šiaulių kultūros centre įvyks LPKTS Šiaulių skyriaus ataskaitinis rinkiminis susirinkimas.

Kviečiame dalyvauti visus skyriaus narius, ypač – gimusius tremtyje.

Gegužės 26 d. (pirmadienį) 16 val. LPKTS būstinės salėje (Kaunas, Laisvės al. 39, II a.) paskaitą "Augalų galia: žmogaus harmonijos atkūrimas maistinėmis žolėmis" skaitys medicinos dr. Dalia Sekmokiėnė. Įėjimas nemokamas.

Gegužės 30 d. kviečiame į LLKS tarybos pirmininko gen. Jono Žemaičio paėmimo į nelaisvę 50-mečio minėjimą Šimkaičiuose, Jurbarko r. Pradžia 10 val. paminėjimu Šimkaičių kapinėse. 11 val. šv. Mišios Šimkaičių bažnyčioje.

Pasiteirauti skambinkite tel. (8-447) 51945.